

EKC "Suiti" – Etniskās kultūras centrs "Suiti"
 IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
 JVLMA – Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija
 KM – Kultūras ministrija
 KRIIC – Kultūras un radošās industrijas izglītības centrs
 LKA – Latvijas Kultūras akadēmija
 LU – Latvijas Universitāte
 NKM – nemateriālais kultūras mantojums
 NKMVA – Nemateriālā kultūras mantojuma valsts aģentūra
 UNESCO LNK – UNESCO Latvijas Nacionālā komisija
 VKKF – Valsts kultūrkapitāla fonds

Suitu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanai un atjaunošanai laikā līdz 2014. gadam ir plānots īstenot aktivitātes izglītības (visos izglītības līmeņos un veidos), kultūras, pētniecības, kopienai nozīmīgo kultūras pieminekļu atjaunošanas un suitu kultūras popularizēšanas, kā arī kopienas ekonomisko dzīves apstākļu uzlabošanas jomās.

Nr.	Aktivitātes	Institūcijas	Budžets EUR	Īstenošanas laiks	Rezultāti
1.	Mērķis: sekmēt un nodrošināt suitu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu un tālāknodošanu pirmsskolas, vispārējās, profesionālās ievirzes, interešu un mūžizglītības līmenī.				
1.1.	Nodrošināt suitu tradicionālā instrumenta – <i>kokles</i> spēles apguvi pirmsskolas izglītības sistēmā.	EKC "Suiti", Alsungas pirmsskolas iestāde, Alsungas novada dome, VKKF.	5000 katru gadu	2010 Galvenais priekšnoteikums suitu kultūrtelpas glābšanai ir pati suitu kopiena. Seno dzimtu pastāvēšana, seno tradīciju un rituālu zinātāju	Suitu sešgadīgie bērni ir apguvuši tradicionālās <i>kokles</i> spēles iemaņas.

			<p>pastāvēšana, valsts un pašvaldību atbalsts, kā arī ekonomisko apstākļu uzlabošanās, kas ļautu mazināt jaunās suitu paaudzes aizplūšanu no novada. Jo tikai jaunā paaudze te varēs nākotnē saglabāt suitu nemateriālā kultūras mantojuma unikālās bagātības.</p> <p>Pirms Otrā pasaules kara suitu kultūrtelpa zēla un plauka visās tās dažādajās izpausmēs. Stāvoklis krasi izmainījās līdz ar padomju okupāciju 1940. gadā. Deportācijas, karš, emigrācija, atkal deportācijas, kolektivizācija, zemes un īpašuma</p>	
--	--	--	---	--

			<p>nacionalizācija atņēma suitu kopienai tās turīgāko, sociāli aktīvāko un izglītotāko daļu. Daudzas senas viensētas – suitu kultūras šūpuļi – tika iznīcinātas, īpašumi atņemti, bet paši īpašnieki izsūtīti. Arī baznīcas loma tika mērķtiecīga grauta. Tā kā suitu dzīvesveids atšķīrās no apkārtējo apvidu iedzīvotājiem pierastā, tad suiti bieži tika uztverti kā neizglītoti, vecmodīgi un attīstībā atpalikuši cilvēki. Kopš 20. gadsimta 50. gadiem daži entuziasti sāka mēģināt saglabāt suitu nemateriālo</p>	
--	--	--	---	--

			<p>kultūras mantojumu etnogrāfiskajos ansambļos. Taču šīm aktivitātēm bija visai neliela ietekme. Padomju periods kritiski samazināja to cilvēku skaitu suitu kopienā, kuri zina un aktīvi praktizē suitu paražas un tradīcijas savā ikdienā.</p> <p>Apzinoties, ka labas suitu nemateriālā kultūras mantojuma zināšanas šodien vairs ir saglabājuši tikai daži cilvēki, kuri visi ir vecāki par 60 gadiem, ir jāveic steidzami pasākumi, lai šo cilvēku zināšanas tiktu nodotas nākamajai suitu paaudzei. Un šajā darbā jau ir labi</p>	
--	--	--	--	--

				<p>rezultāti. Tomēr visi šie centieni nebūs veiksmīgi, ja pievilcīgu darbavietu trūkuma dēļ praktiski visa suitu jaunā paaudze turpinās aizbraukt no sava novada. Piedāvātie glābšanas pasākumi nākamajiem četriem gadiem ir labs plāns situācijas uzlabošanas uzsākšanai. 2014</p>	
1.2.	Alsungas vidusskola piedalās UNESCO Asociēto skolu projektā.	Alsungas vidusskola, UNESCO LNK, EKC „Suiti”, Biedrība “Serde”, Alsungas novada dome, VKKF.	3000 katru gadu	2009–2010	Nemateriālā kultūras mantojuma speciālistu vadībā īstenota folkloras ekspedīcija, apzināti vēl nezināmi suitu nemateriālās kultūras mantojuma izpausmju praktizētāji; iegūtas pirmās iemaņas nemateriālās kultūras mantojuma apzināšanā un dokumentēšanā.
1.3.	Alsungas bērnu mūzikas skolā izveidot un ieviest mācību priekšmetu	KM, KRIIC,	15 000	Sākot no 2009./2010.	Suitu bērni un jaunieši apguvuši tradicionālās

	programmu „Tradicionālā mūzikas instrumentu spēle”.	NKMVA JVLMA, Alsungas mūzikas skola, EKC ”Suiti”, Alsungas novada dome.		mācību gada.	mūzikas instrumentu spēles iemaņas; nodrošināta šo tradīciju pārmantošana un dzīvotspēja.
1.4.	Izveidot un ieviest suitu skolās mācību priekšmetu “Suitu novada mācība”.	IZM, KM, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, Alsungas vidusskola, Basu un Jūrkalnes pamatskolas, EKC „Suiti”, VKKF.	30 000	Sākot no 2010./2011 mācību gada.	Suitu bērni un jaunieši atbilstoši konkrētam vecuma posmam ir iepazinuši suitu nemateriālā kultūras mantojuma daudzveidīgās izpausmes un to praktizētājus.
1.5.	Suitu skolās atsevišķu mācību priekšmetu programmās - vēsturē, mājturībā, mūzikā, valodas mācībā integrēt suitu kultūras elementus.	IZM, KM, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, Alsungas vidusskola, Basu un Jūrkalnes pamatskolas, EKC „Suiti”.	20 000	Sākot no 2010./2011 mācību gada.	Esošās mācību programmas tiek izmantotas kā instrumenti lai panāktu padziļināta suitu bērnu un jauniešu izpratne par lokālo kultūru, vēsturi, mūziku u.c.
1.6.	Nodrošināt Alsungas, un Basu bērnu un jauniešu folkloras kopu un deju kolektīvu darbību.	Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes,	10 000 katru gadu	2009–2014	Nodrošināta labvēlīga vide un iespējas suitu nemateriālā kultūras mantojuma

		IZM			izpaušmju padziļinātai apguvei.
1.7.	Atbalstīt Alsungas, Gudenieku un Jūrkalnes etnogrāfisko ansambļu un deju kolektīvu darbību.	Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, KM	10 000 katru gadu	2009–2014	Suitu etnogrāfiskie ansambļi un deju kolektīvi aktīvi piedalās Suitu nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanā un pārmantošanā.
1.8.	Organizēt izglītojošus seminārus plašākai sabiedrībai, iesaistot tajos esošos suitu tradīciju praktizētājus.	EKC "Suiti", Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes.	5000 katru gadu	2009–2014	Suitu kopiena iepazinusi suitu vēsturi, tradīcijas; Apzināti un piesaistīti interesenti turpmākā suitu nemateriālā kultūras mantojuma izpaušmju izpētē un apguvē.
1.9.	Organizēt vasaras nometnes suitu bērniem un jauniešiem lai ieinteresētu viņus lokālo tradīciju apgūvē (kokles, stabules spēle, tradicionālā dziedāšana, mutvārdu folklorā, tradicionālā amatniecība, virtuve).	EKC "Suiti", JVLMA, LU, LFK, Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, VKKF.	7000 katru gadu	2009–2014	Suitu bērni un jaunieši var iesaistīties padziļinātā suitu nemateriālā kultūras mantojuma dažādu izpaušmju apgūvē.
2.	Mērķis: nodrošināt pasākumus suitu izzūdošo un apdraudēto tradīciju vai to elementu atjaunošanā, apgūvē, tālāk nodošanā un popularizēšanā.				
2.1.	Atjaunot un iedzīvināt suitu kopienā senās vasaras saulgriežu tradīcijas.	EKC "Suiti", LFK, NKMVA, Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes,	3000 katru gadu	2009–2014	Arhīvos esošā informācija (pieraksti, video, audio) ir apkopoti, suitu kopienā pakāpeniski tiek atjaunotas senās Jāņu svinēšanas tradīcijas.

		VKKF.			
2.2.	Atjaunot un iedzīvināt seno kāzu tradīciju, mūsdienu kāzās suitu kopienā.	EKC "Suiti", LFK, Valsts arhīvs, Valsts kino-foto-fono arhīvs, NKMVA, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, VKKF, Suitu kāzu fonds.	15 000 katru gadu	2009–2014	Ir apkopota arhīvu krātuvēs un muzejos esošā informācija par senajiem kāzu rituāliem, ir izveidots īpašs Suitu kāzu fonds tradicionālo kāzu finansiālai atbalstīšanai, senie suitu kāzu rituāli tiek pakāpeniski atgriežas kāzu norisēs Suitu novadā.
2.3.	Atjaunot suitu tradicionālā tautas tērpa izgatavošanu suitu kopienā un veicināt šo tērpu valkāšanu.	EKC "Suiti", Etnogrāfi, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, VKKF.	15 000 katru gadu	2010–2014	Arhīvos un muzejos esošā ar suitu tautas tērpiem saistītā informācija ir apkopota, ir organizēti mācību semināri ar tautas tērpu izgatavošanu saistīto prasmju atjaunošanai un pārmantošanai, suitu kopienā uz vietas atkal notiek tradicionālā tautas tērpu izgatavošana.
2.4.	Organizēt apmācības dūdu spēles un izgatavošanas apguvei.	EKC "Suiti", NKMVA, VKKF.	10 000 katru gadu	2010–2014	Atjaunota suitu teritorijā izzudusī dūdu spēles un izgatavošanas tradīcija.
2.5.	Izveidot suitu tradicionālās mūzikas lauku kapelu un atbalstīt tās darbību.	EKC "Suiti", NKMVA,	5000 katru	2010–2014	Atjaunota izzudusī suitu tradicionālās muzicēšanas

		JVLMA, Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, VKKF.	gadu		tradīcija.
3.	Mērķis: sekmēt suitu nemateriālā kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un popularizēšanu				
3.1.	Organizēt lauka pētījumus suitu kultūras apzināšanai un izpētei	JVLMA, LKA, LU, LFK, EKC „Suiti”	10 000 katru gadu	2010–2014.	Regulāri un metodiski pētītas suitu nemateriālā kultūras mantojuma izpausmes un to praktizētāji.
3.2.	Fiksēt Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā suitu kopienas nemateriālās kultūras mantojuma izpausmes vai to elementus un praktizētājus.	EKC “Suiti”, Pētniecības iestādes, augstskolas, NKMVA, KM, VKKF.	Esošā valsts budžeta ietvaros	2009–2014	Informācija par suitu nemateriālās kultūras mantojuma izpausmēm un to praktizētājiem ir fiksēta un plašākai sabiedrībai pieejama.
3.3.	Datorizēt Alsungas, Jūrkalnes un Gudenieku draudžu reģistrus (dzimšana, laulības, miršana).	EKC “Suiti”, VKKF.	7000 katru gadu	2009–2014	Dzimšanas, miršanas un laulību reģistru dati par suitu kopienu kopš 1690. gada ir publiski pieejami lasīšanai ērtā formā.
3.4.	Digitalizēt suitu kopienā pierakstītās tautas dziesmas un to variantus.	EKC “Suiti”, VKKF.	5000 katru gadu	2010–2014	Publiski pieejamas 52000 suitu tautas dziesmas un to varianti.
3.5.	Apzināt, apkopot un kartografēt suitu kultūrtelpā saglabājušos vietvārdus.	EKC “Suiti”, V/A “Latvijas Ģeotelpiskās	10 000	2010–2014	Nodrošināta suitu vietvārdu saglabāšana un izmantošana publiskajā telpā.

		informācijas aģentūra”, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, VKKF.			
3.6.	Sagatavot un izdot grāmatas suitu valodā.	EKC “Suiti” Valodas zinātniskās institūcijas, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, VKKF.	10 000 katru gadu	2010–2014	Fiksēti suitu valodas praktizētāji; Sekmēta suitu valodas saglabāšana un popularizēšana.
3.7.	Sagatavot un izdot grāmatu „Suitu valodas gramatika”.	EKC “Suiti”, Valodas zinātniskās institūcijas Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, VKKF.	20 000	2012–2014	Fiksēti suitu valodas gramatikas principi; sekmēta suitu valodas pētniecība un saglabāšana.
3.8.	Izdot suitu kopienas mēnešrakstu, nodrošināt tajā publikācijas suitu valodā.	EKC “Suiti”, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes.	8000 katru gadu	2009–2014	Nodrošināta aktuālas informācijas aprīte suitu valodā, kopienā uzlabotas šīs valodas zināšanas un tā pamazām atgriežas dzīvajā vidē.
3.9.	Turpināt suitu kopienas interneta mājas lapas www.suitunovads.lv attīstību.	Biedrība “Suitu novads”, Alsungas, Kuldīgas un	5000 katru gadu	2009–2014	Nodrošināta ērta plašākas sabiedrības informēšana par suitu kopienu un tās kultūras

		Ventspils novadu domes.			mantojumu.
3.10.	Izveidot dokumentālo filmu par suitu kopienas nemateriālo kultūras mantojumu.	EKC "Suiti", Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, VKKF	15 000	2011	Pastāv lieliska iespēja uzskatāmi demonstrēt suitu kultūras mantojuma bagātības gan pašas kopienas locekļiem, gan plašākai publikai.
3.11.	Organizēt <i>Suitu tautas mākslas svētkus</i> .	EKC "Suiti", NKM V/A, Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, VKKF	15 000 katru gadu	2009–2014	Sekmēta suitu nemateriālā kultūras mantojuma izpausmju popularizēšana, sabiedrības informēšana.
3.12.	Organizēt <i>Starptautisko burdona festivālu</i>	EKC "Suiti", KM, NKM V/A, Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, VKKF.	60 000	2010. un 2013.	Starptautiskā līmenī popularizēta suitu kultūra.
4.	Mērķis: nodrošināt suitu kopienai nozīmīgu kultūras un vēstures pieminekļu atgūšanu un atjaunošanu suitu NKM saglabāšanas un popularizēšanas aktivitātēm				
4.1.	Uzsākt Alsungs viduslaiku pils atjaunošanu Suitu kultūras pētniecības centra ierīkošanai.	Biedrība „Suitu novads”, EKC "Suiti", Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, ES finansējums.	1 000 000	2010–2014	Izveidots Suitu kultūrtelpas arhīvs, kurā tiek apkopoti ar suitiem saistītie pieraksti, pētījumu, filmas, u.c. materiāli, šis arhīvs būs daļa no Suitu kultūras pētniecības centra, kurš galvenokārt

					nodarbosies ar zinātnes, izglītības un kultūras aktivitātēm, daļu no šī centra veidos arī pastāvīgā ekspozīcija par Suitu kultūrtelpu.
4.2.	Atpirkt rakstnieka Pētera Upenieka dzimtās mājas, "Lienotus" un ierīkot tajā brīvdabas muzeju, sekmējot suitu tradicionālā dzīves veida aktualizēšanu.	EKC „Suiti”, Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, ES finansējums.	100 000	2011–2014	Izveidots brīvdabas muzejs, kurā ir nodrošināta suitu tradicionālās zemkopības un zvejniecības dzīves veida saglabāšana un popularizēšana.
4.3.	Atjaunot Biržu un Jūrkalnes tautas namus kā vietējos centrus suitu nemateriālā kultūras mantojuma zināšanu un prasmju apguves un popularizēšanas aktivitātēm.	Kuldīgas un Ventpils novadu domes, ES finansējums.	400 000	2009–2012	Ir atjaunoti svarīgi suitu kultūras dzīves centri kā vietas suitu NKM izpausmju apguvei un popularizēšanai.
5.	Mērķis: Nodrošināt Suitu kultūrtelpas saglabāšanu ilgtermiņā.				
5.1.	Izstrādāt valsts programmu "Suitu kultūrtelpas saglabāšana".	KM, sadarbībā ar citām valsts pārvaldes institūcijām, EKC "Suiti", Alsungas, Kuldīgas un Ventpils novadu domes, VKKF, ES finansējums.	300 000 katru gadu	2012–2014	Piešķirts finansiāls atbalsts suitu kultūras telpas saglabāšanas ilgtspējai.
5.2.	Asfaltēt autoceļa Alsunga – Miltiņi	Satiksmes ministrija,	2 000	2012.–2014.	Noasfaltēts 7 km garš ceļš

	krustojumu ģeogrāfiski nomaļo Basu un Gudenieku suitu līdzdalības suitu kopienas aktivitātēs uzlabošanai.	Alsungas un Kuldīgas novadu domes, ES finansējums.	000		gabals, nodrošinot ģeogrāfiski nomaļo Basu un Gudenieku suitu vienlīdzīgas iespējas piedalīties suitu kopienas kopīgajās kultūras saglabāšanas u.c. aktivitātēs.
5.3.	Atbalstīt suitu dievnamu restaurāciju.	KM, Alsungas, Kuldīgas un Ventspils novadu domes, ES fondi.	20 000 katru gadu	2010–2014	Uzsākta suitu dievnamu kā mākslinieciski un vēsturiski vērtīgu celtnu atjaunošana.